

1752 136 472.
DISSERTATIO IVRIDICA
DE
SVCCESIONE 2
EXSPECTATIVARIORVM
IN
FEVDVM APERTVM

QVAM
PRAESIDE
VIRO CONSVLTISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
D. DANIELE NETTELBLADT,
SACR. REG. MAIEST. BOR. A CONSILIIS AVLICIS
ET PROFESSORE IVRIS ORDINARIO
DIE XXI. OCTOBRIS MDCCLII.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVEMITTET
AVCTOR ET RESPONDENS
HENR. IAC. CHRIST. BRÜCKNER
ERFORDIENSIS.

13.

HALAE,
TYPIS HENDELIANIS.

(6)

D.I.S.S.E.R.T.A.T.I.O. I.V.R.I.D.I.C.A.

DE

SUCCESSIONE

EXPECTATIVA RORVM

FRYDVM APERTVM

FRYDRICH

FRYDRICH

D. DANIEL

FRYDRICH

FRYDRICH

FRYDRICH

FRYDRICH

FRYDRICH

FRYDRICH

FRYDRICH

DISSERTATIO IVRIDICA

DE

SUCCESSIONE EXPECTATIVARIORVM
IN FEVDVM APERTVM.

CAPVT I.

FEVDI APERTVRA IN GENERE.

§. I.

Licet certissimum sit, feudum nunquam aperi, nisi vasallus possessor amittat dominium vtile feudale: *Aperturæ feudi ei seu non tamen tories, quoties vasallus possessor illud di aperti de- amittit, feudum aperitur. In formanda nozione finitio.* In formanda nozione aperturæ feudi itaque determinandum est, quæ dominii vtis feudalis amissio efficiat feudum aperi. Si vero eo cogitationes nostras dirigimus, *feudi aperturam* tum contingere pater,

patet, si, re feudali ipsa adhuc subsistente, vasallus possessor dominiū vtile feudale amittit ita, vt in extraneum non translatum, nec tamen adfit, qui vi primae inuestiturae de praesenti in illud succedit. Vnde per se patet, quando *feudum* dicatur *apertum*, tum nimirum, si eius apertura facta.

§. II.

Casus, in quibus feudum non aperitur, recensentur.

Hinc fluit, *feudum non aperiri per*

- 1) *rei interitum*, quoniam tum feudum ipsum non subsistit;
- 2) *alienationem*, quoniam tum in extraneum transfertur;
- 3) *praescriptionem, si extraneus dominium vtile contra vasallum praescribit*, quoniam & tum in extraneum transfertur;
- 4) *appropriationem vt & praescriptionem, per quam vasallus contra dominum praescribit dominium directum*, quoniam in utroque casu vasallus non amittit dominium vtile;
- 5) *mortem, relictis successoribus feudalis legitimis*, quoniam tum non defunt, qui de praesenti, vi primae inuestiturae, succedunt;
- 6) *resignationem in tertii fauorem factam*, quoniam tum in extraneum transfertur.

§. III.

Casus, in quibus apertura fit, recensentur.

E contra vero ex data definitione fluit, *feudum aperiri per*

- 1) *mortem, si vasallus nullis relictis successoribus feudalis legitimis moritur*;
- 2) *feloniam omnem, siue in dominum, siue in extraneum sit commissa*;
- 3) *resignationem, quae vera refutatio est*;

4) *prae-*

- 4) praescriptionem, si dominus dominium utile contra vassallum praescripserit;
- 5) temporis lapsum;
- 6) susceptionem clericatus.

In omnibus his casibus enim contingit, vassallum possessorem dominium suum utile amittere, feudo ipso subsistente, nec tamen per translationem in extraneum amissio fit, prout etiam semper desunt, qui, vi primae inuestiturae, de praesenti succedunt.

§. IV.

Praeter sex in §. praec. recensitos casus non dantur alii, in quod dantur quibus feudum aperitur. Non dantur enim casus amissionis dominii utilis, qui in §. 2. & praec. non recensiti. Cum itaque ii, qui in §. 2. recensiti, non sint tales, in quibus feudum aperitur, non nisi sex in §. praec. recensitos tales esse, manifestum est.

Ut vero in sequentibus compendio vii possim, liceat hos casus appellare: casum mortis, refutationis, feloniae, praescriptionis, temporis, susceptionis clericatus.

§. V.

Licet, existente vno vel altero casum aperturae, adsint simul. An apertura tamen inuestiti, vel qui ex pacto succedunt, vel expectatiuarii, fiat, vel non, tamen, hoc non obstante, feudum aperitur. Hi enim, licet de in casibus praesenti succedant, hincque videatur, eos impedire aperturam, quibusdam tamen non succedant vi primae inuestiturae, & sic adsunt tamen omnia ea, quae adesse debent, ut feudum aperiatur (§. I.).

§. VI.

Si, existente casu quodam aperturae, contingat, legitimos Idem alteri successores superesse, qui adhuc aliquando succedere debent, vel us euoluitur

etiam contingat, in eos extra ordinem statim deuolui feudum, tamen, hoc non obstante, feudum aperitur. Priores enim non succedunt de praesenti, licet vi primae inuestiturae succedant: posteriores vero, licet de praesenti feudum ad eos deuoluatur, tamen non succedunt vi primae inuestiturae. Cum itaque nihilominus desint, qui vi primae inuestiturae de praesenti succedunt, licet, casu quodam aperturae existente, adsint tales, qui in propositione ipsa nominati, tamen feudum aperitur (§. 1.).

§. VII.

Diuisio feudi aperti explicatur, Quando contingit feudum aperiri, is, cui aperitur, vel est dominus feudi, vel alius. In priori casu dicitur, *feudum domino apertum*, in posteriori vero, *feudum domino non apertum*. At, si feudum domino aperitur, hoc est, eius dispositioni subiicitur dominium vtile feudi, contingit nonnunquam, neminem superesse, qui iam dominium vtile feudi habet, nonnunquam vero, tales adhuc superesse, & tum feudum domino apertum in priori casu, *feudum domino simpliciter apertum*, in posteriori casu vero, *feudum domino ad tempus apertum*, appellatur.

§. VIII.

Exemplis Quoties, feudo aperto facto, adsunt simultanee inuestiti, in illud de praesenti succedentes, *feudum apertum, non est feudum domino apertum, sed potius feudum domino non apertum*. Si enim adsunt, feudo aperto facto, simultanee inuestiti in illud de praesenti succedentes, domini dispositioni non subiicitur dominium vtile feudi, sicque nec ei aperiri feudum dici potest (§. 7.).

Licet itaque §. 5. dictum sit, simultaneam inuestituram non obstare, quo minus feudum aperiatur, tamen obstat, quo minus si aperitur, domino aperiatur, cum potius simultanee inuestitis aperiatur; modo simultanee inuestiti de praesenti iam succedunt.

succedant. Nam, si demum aliquando ad successionem admittendi, feudum domino aperitur, aut non nisi ad tempus. Conf. BOEHMERI *Consult. & Dec. Tom. I. P. 2. Conf. 80. Quaest. 4.*

§. IX.

Si, feudo aperto facto, adsunt ex pacto succedentes, vel ex illustriariis, hoc non obstante, tamen feudum domino & quidem simpliciter aperitur. Hi enim nondum habent dominium vile feudale, licet sint eventualiter inuestiti, cum & in hoc casu non nisi dominium vile conditionale habeant, conditio vero nihil ponat in esse, sicque tempore aperturae nondum habeant actu dominium vile, licet per ipsam aperturam illud acquirant. Nihilominus itaque, licet tales adsint, feudum aperitur, ita, ut desint, qui tempore aperturae iam actu habent dominium vile eius, sicque domino simpliciter aperitur (§. 7.).

§. X.

Si, feudo aperto facto, illud extra ordinem de praesenti stratur. deuoluitur in aliquem, qui vi primae inuestiturae demum aliquando succedere deberet, feudum est feudum domino non apertum. Tum enim iterum domini dispositioni non subiicitur feudum, sicque nec dici potest ei aperiri illud (§. 7.).

Quae de definitione & diuisione feudi aperti dicta, & per propositiones ex iis deductas illustrata sunt, cum legibus optime conueniant, licet expressa legum verba desint. Quod enim attinet ius feudale Longobardicum, in multis textibus, veluti *I. Feud. 18. II. F. 15. 26. 31. 37. 44.* quidem mentio fit aperturae feudi, aut nullibi definitur, & eius species explicantur. Cum vero in his textibus non solum tum feudum dicatur apertum, si defuncti successores feudales legitimi, veluti *I. Feud. 18. II. Feud. 15. 26.* sed & tum, si iis non deficientibus, per feloniam vasallus dominium vile amittit, non solum in eo casu, quo propter

feloniam in dominum commissam, domino aperitur feudum, veluti II. Feud. 37. 44. sed etiam in eo casu, quo, per feloniam in extraneum commissam, agnatis aperitur, veluti II. Feud. 31. notio feudi aperti ea his legibus conformis est, quae omnes hos casus sub se comprehendit, qualis est, quam §. 1. sistit. Vnde simul patet, & ipsas diuisiones in §. 7. obuias in legibus, si non quoad verba, tamen quoad rem ipsam obuenerit. Quod vero attinet leges germanicas, saepe quidem in iis fit mentio *der Eröffnung*, aut nullas adest textus, ex quo notio aperturae formari possit, aut qui ad minimum in ea formanda adminiculetur, praeter satis notum textum in *Art. IX. §. 10. Capit. Nov. obuium*, in quo dicitur: *wenn auch inskünftige Leben dem Reich durch Todes-Fälle oder Vermürkung eröffnet und ledig heimfallen werden &c.* Ex his verbis enim patet, non omnia feuda, quae aperiuntur, statim talia esse, quae domino directo ledig heimfallen, sicque diuisionem feudi aperti in feudum domino apertum, & domino non apertum, sub his verbis latere. Si enim feudum apertum dem Reich ledig heimfalt, est feudum domino apertum. Caeteram notandum, inter interpretes iuris feudalis esse, qui inter feudi *aperturam* & *euacuationem* distinguunt, aliis hanc distinctionem negligentibus. Sic III. DE BALTHASAR in *Diss. de iure reinfudationis speciatim reformationis feudi Cap. I. §. 4.* ab apertura feudi differre monet ius aperturae & euacuationem feudi, praemissisque definitionibus differentiam inter aperturam & euacuationem feudi inde deducit ita: *in apertura adest consolidatio, & perforae, quibus ordinario competit successio absunt; in euacuatione autem prior adest, & posteriores adsunt.* Aut nolui praeter necessitatem inter aperturam & euacuationem distinguere, nec possum admittere toties, quoties feudum aperitur, consolidationem fieri, quod tantum nonnumquam verum est, si nimirum domino aperitur feudum. Tandem notes velim, me, quod attinet feudi domino aperti & eius diuisionem in feudum domino simpliciter apertum, & ad tempus apertum, denominationem, vestigia III. *Georg. Ludou. BOEMERI* in *Tr. de indole & natura expectatiuae & inuestiturae feudalis & de huius renouatione Cap. I. §. 1.* premere.

§. XI.

His praemissis ante omnia determinandum, quando in sex *Connexio.*
 casibus supra recensitis, feudum apertum, feudum domino aper-
 tum sit, quando vero non; & si feudum domino apertum est,
 quando sit feudum simpliciter, quando vero non nisi ad tempus
 apertum.

§. XII.

Si feudum per mortem aperitur, semper est feudum domi- Quomodo
no apertum simpliciter, siue adsint ex pacto succedentes, aut ex feudum ape-
spicatiuarii, siue non, modo non adsint simultanee inuestiti. Tum riatur eol-
enim, si hi adsint, feudum non domino, sed iis, aperitur. Id uitur 1) in
 quod quilibet ex principiis §§. 8. 9. praemissis facile colligere *casu mor-*
 potest, modo notet, si feudum per mortem aperitur, simultanee *tis;*
 inuestitos statim & de praesenti succedere.

§. XIII.

Si feudum per feloniam aperitur, quando feloniam in domi- 2) in casu
num commissa, sicque vera feloniam est, feudum est feudum domino feloniam;
apertum, & quidem tum simpliciter, si nec legitimi successores
feudales, nec simultanee inuestiti adsint, qui adhuc aliquando suc-
cedere debent, tum vero non nisi ad tempus, si tales adsint.
Quando vero feloniam in extraneum commissa, feudum non est feu-
dum domino apertum, nisi desint tales, in quos vi legis deuoluitur
in hoc casu dominium utile. Tum enim itidem domino simplici-
ter aperitur. Tam notum enim quam quod notissimum est, si,
 feloniam in dominum commissa, vassallus feudo praeuatur, dominium
 utile domini feudi dispositioni subici, ita tamen, ut, quando agna-
 tos innocentes, vel etiam coinuestitos tingit successiois ordo, illis
 restituendum sit, cum, si feloniam in extraneum commissa, illud sta-
 tim

tim deuoluatur in proximum successorem, modo talis superfit. Cum itaque, licet in priori casu domini dispositioni subiiciatur dominium vile feudi, tamen in posteriori casu, nisi desint tales, in quos feudum vi legis deuoluatur, idem non contingat, in priori casu feudum fit domino apertum, non vero in posteriori (§. 7.). At enimvero, quoniam, si per feloniam in domium commissam, feudum ei aperitur, tum, quando desunt legitimi successores, vel simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, non superfunt, quibus competit dominium vile, in casu opposito vero tales superfunt, in priori casu simpliciter, in posteriori vero non nisi ad tempus, domino aperitur feudum (§. 7.).

§. XIV.

3) in casu
refutationis;

Si feudum per refutationem aperitur, semper est feudum domino apertum, & quidem tum, si non superfunt legitimi successores feudales, vel simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, simpliciter, si vero tales superfunt, ad tempus. Cum enim, si per refutationem aperitur feudum, resignatio domini vtilis domino facta, quod ei etiam aperiatur feudum, dubio caret (§. 7.). Quoniam vero, si, refutatione facta, adsunt legitimi successores feudales, vel simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, non desunt, qui iam habent dominium vile, cum in casu opposito tales desint, in priori casu feudum apertum est feudum domino simpliciter apertum, cum in posteriori casu fit feudum domino non nisi ad tempus apertum (§. 7.).

§. XV.

4) in casu
praescriptionis;

Si feudum per praescriptionem aperitur, idem obtinet, quod §. praec. dictum. Praescriptio enim, per quam feudum aperitur, est ea, per quam dominus contra vasallum dominium vile praes-

praescribit (§. 3. n. 4.). Vnde statim patet, in hoc casu, alii, quam domino, aperiri feudum impossibile esse.

Ast, si supersunt, feudo per praescriptionem aperto, successores feudales legitimi, seu simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, quales superesse possunt, cum haec praescriptio non noceat negligentis vasalli agnatis, vel simultanee inuestitis, nisi & ipsi, ab eo tempore, quo ordo succedendi praefens eos terigerit, per nouum spatium trecennarium ius suum pariter neglexerint, adsunt adhuc tales, qui iam habent dominium vitale feudale, quales, his deficientibus, desunt, per consequens in priori casu ad tempus, in posteriori vero simpliciter, feudum domino aperitur (§. 7.).

§. XVI.

Si feudum per temporis lapsum aperitur, semper est feudum domino simpliciter apertum, nisi adsint simultanee inuestiti de temporis praesenti succedentes. Feudum per temporis lapsum aperiri, non nisi duplici modo contingere potest, si nimirum vel ad tempus concessum est, vel concedentis ius resoluitur. Licet vero in utroque casu, si adsunt simultanee inuestiti, ii succedere debeant in feudum ita apertum; tamen nunquam vasalli possessoris legitimi successores feudales succedere possunt. Quae cum ita sint, in subsidium vocatis notionibus feudi domino aperti & domino simpliciter aperti (§. 7.), constabit de veritate propositionis demonstrandae.

§. XVII.

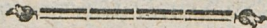
In casu aperturae per susceptionem clericatus feudum domini in casu non aperitur. Si enim per susceptionem clericatus aperitur susceptionis feudum, id statim deuoluitur in proximum successorem (arg. II. clericatus.

B

Feud.

Feud. 37. pr.), hincque fluit per definitionem feudi domino aperti (§. 7.) in hoc casu feudum domino non aperiri.

Haec sunt, quae de feudorum apertura in genere praemittenda esse duxi. Licet enim non omnino noua sint, quae dixi, non tamen ita iam sunt excussa, vt praetermittere, & in sequenti tractatione gratis adsumere potuerim. Praesertim vero omnes aperturae casus determinandi erant, cum in sequentibus saepissime ad eos prouocandum sit, & vulgo non nisi tres, per mortem nimirum, feloniam & refutationem allegari soleant, quibus alios tres addidi, licet non adeo frequentes sint, ac quidem caeteri. Si cui videatur, superesse adhuc casus aperturae, a me tamen praetermissos, nimirum 1) eum, in quo apertura fit per rei feudalis deteriorationem; 2) eum, in quo fit per vim, qua vafallo feudum eripitur; is, me primum sub feloniam comprehendere, & posteriorem pro aperturae casu non agnoscere sciat.

C A P. II.

D E

REQUISITIS AD SVCCESIONEM EXSPECTA-
TIVARIORVM IN FEVDVM APERTVM
NECESSARIIS.

§. XVIII.

*Thema hu-
ius capituli
determinatur.*

Vt expectatiuarius ad successionem in feudum admittatur, hoc vnicum non sufficit, feudum factum esse apertum, sed potius plura requisita coniunctim adesse debent, quae redeunt in genere ad sequentia :

1)

- I) *Casum aperturae talem esse, in quo expectatiuarius ad successionem admittendus;*
- II) *expectatiam esse validam;*
- III) *in concursu plurium expectatiuarius eum, qui succedere vult, reliquis esse praefendum.*

De singulis his requisitis itaque speciatim agendum erit.

MEMBRUM I.

DE

PRIMO REQUISITO AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM
APERTVM NECESSARIO.

§. XIX.

Vt casus aperturae talis sit, in quo expectatiuarius ad Ad successio-
successionem in feudum admittendus, requiritur, tam secundum ius num exspe-
feudale naturale, quam secundum ius feudale positium feudum etatiuario-
esse I) domino apertum factum. Nisi enim feudum domino aper- rum requiri-
tum factum sit, dominus illud alteri iterum concedere nequit tur feudum
(§. 7.). At enimvero, vt expectatiuarius in feudum succedere esse apertum
possit, feudum ita apertum factum esse, vt dominus illud alteri factum
iterum concedere possit, necesse esse, ex natura & indole exspe- I) domino,
ctatiuae per se patet. Hincque vera est propositio demonstranda
quoad ius naturae. Sed & eandem veram esse quoad ius positi-
uum, satis euincit textus II. Feud. 24. ibi: cum feudum DOMI-
NO, aut heredi suo fuerit apertum.

B 2

Cum

Cum iam ex superioribus (§. 12. seqq.) constet, in quibus casibus feudum domino aperiatur, in quibus vero non; nolo quidem repetere hic omnes casus, in quibus feudum domino aperiatur, alii tamen alia quaedam huc facientia sunt addenda.

§. XX.

quod viterius expeditur,

Si dominus post iam concessam expectatiuam ita de feudo disponit, ut per eam dispositionem casus aperturæ domino factæ, qui, nisi talis dispositio facta, existeret, ab existentia reprimatur, secundum ius naturæ quidem talis dispositio eatenus valere nequit, ut expectatiuarius, si casus existit, quo, nisi talis dispositio facta esset, feudum domino esset apertum factum, a successione excludatur: at secundum positium etiam eatenus valet, ut expectatiuarius a successione tum excludatur, si eius, in cuius fauorem hæc dispositio facta, quique excludere vult expectatiuarium a successione, ius reale est. Condicio enim sub qua feudum in expectatiuæ concessione promittitur, est conditio, quæ ex parte potestatiua, ex parte vero casualis est, sicque mixta conditio est, & quidem, quatenus potestatiua est, ex parte domini, sicque ex parte promissoris potestatiua est. At enimvero, licet secundum ius naturæ promissarius promissorem adigere nequeat, ut conditionem ex sua parte adimpleat (L. B. de WOLFF *Ius. Nat. P. 3. §. 522.*) promissor tamen in hoc casu efficere non debet, ne exister conditio (l. c. §. 523.); hincque domini dispositio, post iam concessam expectatiuam facta, per quam casus aperturæ, qui, ea non facta, existeret, ab existentia reprimatur, cum per eam efficiatur, ne exister conditio, iuri naturali contraria est, & per consequens expectatiuarius per eam a successione secundum ius naturæ excludi nequit.

At secundum ius positium res aliter se habet. Quid enim sub data hypotheci iustum sit, ius positium feudale nullibi de-

definit, sicque hic ad ius positivum allodiale est recurrendum, secundum quod, & quidem secundum ius Romanum, obtinet vi l. 5. C. de R. V. principium per abstractionem formatum: quod in acquisitione iuris realis duo pluresue concurrunt, quorum unus non nisi ius personale ad acquisitionem iuris realis habet, alter vero ipso iure reali iam est instructus, hic, licet tempore sit posterior, nec tamen in dolo sit, priori est praefendus. At enimvero expectativae concessio concernit acquisitionem domini vilis feudi, sicque iuris realis acquisitionem, & tamen expectativarius, expectativa concessa, licet etiam expectativa sit investitura confirmata, non nisi ius personale habet ad acquisitionem iuris realis, & in nullo casu dominium vile ipse iam actu competit, hincque, si sub data hypothese ius eius, qui excludere vult expectativarium, reale est, per eum secundum ius positivum omnino expectativarius a successione excluditur.

Recte itaque philosophatur Dn. LANGEMACK in dem allgemeinen Lehnrecht aus philosophischen Gründen erwiesen §. 31. dum ait: „Wenn wir jemand, eine Expectanz auf ein Lehngut ertheilen, so versprechen wir demselben dadurch, daß er das niedere Eigenthum an solchem erhalten solle, sobald das Recht des jetzigen Besitzers auf ören würde und sobald es wegen geschehener Vereinigung des niedern und obern Eigenthums uns möglich sein würde, daß wir ihm solches zu Lehn übergeben könnten. Da hier nun ein Recht des Vasallen und jetzigen Besitzers benannt wird, welches erst zu Ende gehen sollte: können wir wohl darunter ein Recht verstehen, welches derselbe künftig erst an dem Gure erhalten würde, und welches wir demselben an der Lehnfache nach Belieben ertheilen könnten? Solches ist jetzt nicht ein Recht desselben. Würde uns auf die Art nicht allemal ein Recht vorbehalten sein, die Hoffnung der anderen zu betriegen und den Vertrag nichtig zu machen? Würde es uns nicht frei stehen, dem jetzigen Besitzer sein Recht durch Verträge zu verlängern und

B 3

„dem-

„demselben bis ins unendliche ein Recht abzutreten? Wir ver-
 „sprächen iemanden etwas unter der Bedingung, wenn aus die-
 „sem oder jenem löcherigten Gefäße, das eingeschüttete Was-
 „ser würde abgelaufen sein; wir machten aber nachgehens die
 „Erklärung, daß wir unter dem Wort Wasser nicht insbeson-
 „dere, das jetzt hereingeschüttete, sondern überhaupt Wasser
 „verstanden hätten und wolten nach Danaiden Art das Gefäß
 „beständig wieder anfüllen, um das Versprechen niemals hal-
 „ten zu dürfen, würde diese Schicane nicht wol mehr lächerlich
 „sein als jene? Es wird also natürlicher Weise blos dasjenige
 „Recht darunter verstanden, welches jetzt der Vasal am Lehn-
 „gute besitzt, und wir ertheilen also iemanden ein Recht, in-
 „dem wir uns dieses Ausdrucks bedienen, so bald das gegen-
 „wärtige Recht des ietzigen Besitzers nach seinem vollen
 „Maasse würde zu Ende sein, ohne daß derselbe zu solchem
 „irgend einen Zusatz sollte bekommen haben.“ Ast haec phi-
 „losophia perdit suam vim, si secundum ius positium, quid
 „iustum sit, definiendum, prout ex data demonstratione patet.
 Licet enim demonstrationis tota vis consistat in principio gene-
 rali ex l. 15. C. de R. V. per abstractionem formato, inde ta-
 men robori eius nihil decedit. Existimat quidem ROMANVS
 in *Conf. 70.* hanc legem in feudis locum non habere, nullum
 tamen video huius sententiae fundamentum. Porro videtur
 quidem potius ex principiis Iur. Can. in quo constitutum, eum,
 cui prius beneficium concessum fuit, praeferendum esse illi,
 qui secundo loco impetrauit, quamvis hic possessionem nactus
 fuerit c. 12. de Rescriptis in *6to c. 17. de praebendis eod.* hic ar-
 gumentandum esse, cum non solum Iur. Can. prae Iure Rom.
 competat praerogativa, sed etiam feuda cum beneficiis eccle-
 siasticis magnam habeant cognationem: ast tamen nec hoc ad-
 mitti potest. Plures enim, quibus vnum beneficium conce-
 sum diuerso tempore, iura aequalia habent, nec vnus est per-
 sonale, alterius reale, sicque casus de beneficiis maxime dissimi-
 lis casui de quo hic agitur, in quo vnus tantum ius personale
 habet, alter vero reale. Quodsi vero adessent textus Iur. Can.
 ex quibus per abstractionem formari posset principium genera-
 le,

le, in collisione iurium, ius prioris semper praefendum esse, licet posterioris ius sit reale, tum omnino aliter determinandum esset, quid sub data hypothesis in propositione demonstrata iustum sit. Licet tandem prouocare quis vellet ad regulam iuris: qui prior tempore potior iure: notum tamen est, hanc regulam vim suam perdere, si ius posterioris est fortius.

§. XXI.

Ex hoc principio generali fluit prono alueo sequens propositio: *Si contingit circa feudum expectantia promissum mutatio, quae efficeret feudum domino aperiri, nisi post iam concessam expectatiuam talis dispositio facta, quae aperturae casum ab existentia reprimit, tum quando adest, qui iam eo tempore dominium utile feudi actu habet, secundum ius posituum expectatiuarium non succedit.*

§. XXII,

Hinc porro inferre licet, secundum ius posituum:

illustratur,

I) *Si expectatiua in casum mortis concessa, & moritur iam ultimus possessor sine legitimis successoribus feudalibus, tum tamen, quando adsunt simultanee inuestiti, siue ante, siue post concessionem expectatiuae simultaneam inuestituram impetrauerint, expectatiuarium non succedere: Conf. BRUNNEMANN. Conf. 20.*

II) *Si feudo post expectatiuae concessionem alienato contingit tale quid, quod, si feudum alienatum non esset, efficeret, illud domino aperiri, expectatiuarium non succedere, nec posse cum a possessore feudum reuocare.*

§. XXIII.

Vt casus aperturae talis sit, in quo expectatiuarium in 2) simpliciter feudum succedere potest, requiritur in dubio tam secundum notu rer; reale,

rale, quam secundum ius positivum, feudum apertum domino II) simpliciter apertum factum esse. In dubio enim sequendum esse id, quod ordinarium est, secundum utrumque ius valet. Ordinarium vero esse, dominum expectatiam concedentem supponere casum aperturæ, quo ei feudum simpliciter aperitur, dubio caret.

Licet nullam videam rationem, cur dominus non possit expectatiam etiam ita concedere, ut, licet feudum ei tantum ad tempus aperiatur, tamen expectatiarius succedere debeat, cum tamen per temporis tractum, per quod feudum apertum est, eo uti frui possit expectatiarius & nullius ius eo laedatur; id tamen in dubio non præsumendum esse vltro largior.

§. XXIV.

3) per causam efficiens successionem admittendus, requiritur, tam secundum ius naturale quam secundum ius positivum III) causam efficientem aperturæ expectatiua esse talem, quam expectatiua sub se continet. Id quod per se sub se continet, quae, patet.

Cum dentur variae causae efficientes aperturæ, in applicatione huius requisiti ad casus obuenientes multum interest, quomodo causae efficientis aperturæ in expectatiuae concessione mentio facta, siquidem eius mentio facta est, cum fieri possit, nihil de ea dictum esse. Operæ itaque pretium erit, hoc requisitum vltius euolui.

§. XXV.

quando præcise certum si in expectatiuae concessione nulla certa causa efficiens aperturæ expressa est, quae existit, perinde est. Si vero certa quaedam esse debeat, causa efficiens aperturæ expressa est, quando feudum aperitur quidem, non, dem,

dem, sed non per expressam in exspectatiuae concessione causam efficientem, exspectatiuarius in feudum non succedit, ita, ut nec admittendus sit, etsi ex post existat, quod esset causa efficiens aperturae in exspectatiuae concessione expressa, nisi iam antea feudum apertum factum esset. In priori casu enim semper existit causa efficiens aperturae, sub exspectatiua comprehensa, si modo vna causarum efficientium aperturae existat. In posteriori casu vero ea non existit, nec ideo ad existentiam venit, quoniam ex post existit, quod esset causa efficiens aperturae in exspectatiuae concessione expressa, nisi iam antea apertum factum esset feudum, cum feudum per vnam causarum efficientium aperturae semel apertum factum, per alteram ex post aperiri nequeat. Hincque patet, secundum ius naturae veram esse propositionem demonstrandam. Secundum ius positium vero idem valere arg. c. 6. de Rescriptis in 6to & silentium legum posituarum euincunt.

§. XXVI.

Hinc fluit, quod si in exspectatiuae concessione mors pro & quid, si causa efficiente posita & contingat per feloniam vel refutationem certa quac-
feudum aperiri, exspectatiuarius non succedere, licet ex post de- dam requi-
terminatus mortis casus existat, tam secundum ius naturae, quam ritur, pro
positium. ca-

Et ita communiter DD. sentire satis notum est, licet sint, qui dissentiunt. Vid. STRVVII Synt. iur. feud. cap. VII. §. 5. n. 7. & 8. ibique alleg. Cum vero STRVVIUS cum iis, quos tanquam consentientes laudat, nondum omnia, quae huc pertinent, exhausterint, meum erit ad magis specialiora, praemisso hoc principio generali, descendere.

§. XXVII.

Si contingit, feudum, exspectantia in casum mortis pro- suum di-
missum, aperiri domino per feloniam, hunc vero feloniae poenam

C

re-

remittere, & tum per mortem ex post ei aperiri feudum illud, expectatiuarius, tam secundum ius naturae, quam etiam secundum ius positium ad successionem est admittendus. Quoniam enim sub hac hypothese post remissionem feloniae feudum non amplius apertum est, per mortem, tanquam causam efficientem, aperitur feudum, sicque conditio in forma specifica impleta est, & adest causa aperturae in expectatiuae concessione expressa, hinc expectatiuarius sub data hypothese ad successionem admittendum esse secundum ius naturae, & etiam, cum tileant leges positivae, secundum ius positium, dubio caret.

§. XXVIII.

veritate in-

Si contingat, sub hypothese §. praec. feudum aperiri per refutationem, aut expectatiuarius probare possit, per collusionem domini cum vasallo possessore, illum, mediante refutatione, dolo impedire voluisse, ne per mortem aperiatum feudum, casu mortis existente expectatiuarius succedit, tam secundum ius naturae, quam secundum ius positium. Secundum virumque ius enim, dolo nemini debet patrocinari.

§. XXIX.

sum est.

Si in expectatiuae concessione expressa est certa causa efficiens aperturae, tum quidem, quando non sunt adiectae determinationes individuales, quoad successionem expectatiuarii, perinde est, sub quibus circumstantiis expressa causa aperturae existat. Si vero adiectae sunt determinationes individuales, cum omnibus iis causam aperturae expressam existere necesse est, in quo ius naturae & positium conspirant. In priori enim casu iam tum existit aperturae causa, sub qua feudum promissum, si modo adiecta causa existat, siue sub his, siue sub aliis circumstantiis existat. In posteriori casu vero non existit, nisi omnes determinationes indi-

dua-

duales simul existant. Et, prout ex ipso demonstrandi modo patet, secundum ius naturae veram esse propositionem demonstrandam: ita ex silentio legum positivarum, nihil de hoc casu dispositum, patet, eam etiam secundum ius positivum veram esse.

Sic e. g. si pro causa aperturæ generaliter posita mors vasalli sine liberis, siue hic, siue ille vasallus sine liberis moriatur, modo per mortem feudum aperiatur, perinde est. Si vero causa hæc aperturæ adiectas habet determinationes individuales, veluti si Titius, si præfens vasallus, sine liberis moritur, præcisè Titium, seu præsentem vasallum sine liberis mori, & per eius mortem feudum aperiari, necesse est. Casum, quæ dicta sunt, illustrantem, vide apud FABRYM in *der Staatskanzlei* P. XIII. p. 464. seqq.

§. XXX.

Vt casus aperturæ talis sit, in quo expectatiuarius ad 4) ipsum successionem admittendus, requiritur, tam secundum ius naturæ, feudum, quam secundum ius positivum, IV) tale feudum apertum factum quod aperitur, sub expectatiua esse, quod expectatiua sub se continet. Id quod per se patet.

sub expectatiua esse comprehensum.

§. XXXI.

Si itaque expectatiua ad certum feudum directæ, illud præcisè feudum aperiari, necesse est, vt expectatiuarius ad successionem admittatur. Si vero ad certum feudum non directæ est, vnum ex feudis eius, qui expectatiuam concessit, aperiari, sufficit.

Et hæc sufficiant de primo requisito ad successionem expectatiuorum in feudum apertum necessario. Progredior iam ad secundum requisitum.

MEMBRVM II.

D E

SECUNDO REQUISITO AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM
APERTVM NECESSARIO.

§. XXXII.

*Thema hu-
ius membri
determina-
tur.*

Quod secundo loco supra (§. 18.) posui requisitum, ad successionem de qua loquor necessarium; est, expectatiuam esse validam. Ut vero hoc requisitum adesse dici possit, requiritur: 1) *expectatiuam ab initio esse valide concessam*, & 2) *tempore eo, quo expectatiuarius vi eius succedere vult, eam nondum esse extinctam*. Quae cum ita sint, latissimus mihi aperitur campus, dum huius secundi requisiti explicationem aggredior. At, ne trita & vulgaria, ab aliisque vel centies dicta, hic repetam, quaedam delibare, quam omnia quae huc pertinent, exhaurire malo. Sic itaque, quod validam expectatiuae concessionem attinet, tantum, quid hodie iustum sit circa concessionem expectatiuae in feuda imperii maiora, hic euoluere placet, licet doleam, quod mihi non ad manus sit D. S. *de limitata imperatoris potestate in concedendis expectatiuis in feuda imperii maiora*, quae Argentorati 1750. auctore Ioan. God. FEIGLERO prodiit. Quod vero attinet alterum thema, tantum nonnullos casus extinctae expectatiuae feudalis sub examen vocabo.

§. XXXIII.

Requista, Si Imperator hodie expectatiuam in feuda imperii maiora hodie ad va ra valide concedere vult, requiritur, si feudum est Electoratus, lidam exspe- collegii electoralis consensus, si vero principatus, comitatus seu dy- etatiuam in nassia est, etiam collegii principum consensus accedere debet. San- citum

citum enim est in *Cap. Nov. Art. XI. §. 10.* „Wann auch ins *feuda imperii maiora,*
 „künstige Lehen dem Reich durch Todesfälle oder Verwüthung *neccessaria*
 „eröffnet und ledig heinfallen werden, so etwas merkliches er *determinan-*
 „tragen, als Churfürstenthümer, Fürstenthümer, Graffschaften, *tur.*
 „Herrschaften und dergleichen, die sollen und wollen wir, die
 „Churfürstenthümer, ohne des Churfürstlichen Collegii, die Für-
 „stenthümer, Graf- und Herrschaften Städte und dergleichen
 „aber, ohne des Churfürstlichen, Fürstlichen, auch (wenn es
 „nehmlich eine Reichsstadt betreffen thut) Städtischer collegiorum
 „consens ferner niemand leihen, auch niemanden einige Exspe-
 „ctanz oder Anwartsung darauf geben. „ Haec expressa legis
 „verba satis euincunt propositionem demonstrandam, dum verba: *so*
etwas merkliches ertragen, satis euincant, hunc textum loqui tan-
 tum de feudis imperii maioribus, & reliquis propositionis demon-
 strandae partes ipsa textus verba contineant.

Quod attinet consensum collegii ciuitatis, eius in ipsa pro-
 positione nullam feci mentionem, licet in modo excitatis capi-
 tulationis verbis, & eum nonnunquam requiri, dicatur. Ast
 salua res est. Textus enim loquitur tam de reinfeudatione,
 quam de expectatiua, & licet de ciuitatibus, quippe quae feuda
 non sunt, nec reinfeudatio, nec expectatiua praedicari possit,
 sique non satis pateat, quo sensu hic, quae de ciuitatibus im-
 perialibus dicuntur, accipienda sint: tamen, si quod meum est
 iudicium, quae de ciuitatibus imperialibus dicuntur, ad expe-
 ctatiuas plane applicari nequeunt, sed potius de prima infeuda-
 tione accipienda sunt, ut sensus hic sit: quod, si ciuitas imperia-
 lis de nouo infeudanda, id fieri debeat cum consensu ciuitatum
 imperialium, quae est III. MOSERI in der *Einleitung zum Reichs-*
Hofraths - Process P. 3. C. 2. §. 11. de horum verborum sensu,
 sententia. Licet enim nec haec interpretatio cum legum verbis
 satis conueniat, inde tamen defendenda, quod verba alium sen-
 sum habere nequeant. Tentavi quidem saepius, an non, prae-
 fertim ope actorum publicorum, alius sensus erui possit, ast ha-
 stenus frustra. Parum tamen absuit, quin in eam inciderim
 C 3

sen-

sententiam, ea, quae de ciuitatibus imperii dicuntur, intelligenda esse de feudis, quae ciuitates imperiales ab imperio habent. At cum in textu inter ipsas res, de quarum collatione loquitur, non feuda ciuitatum, sed potius ipsae ciuitates (Städte und dergleichen aber) enumerentur, nec haec interpretatio caret suis difficultatibus. Ill. MOSERI interpretationem itaque meam facere, quam nouam, nullius auctoritate stipatus, defendere malui.

§. XXXIV.

De praescientia eorum, qui consentire debent, si Imperator expectatiuam in feuda imperii maiora concedit.

Si adest eorum consensus, qui secundum §. praec. consentire debent, expectatiua ab Imperatore in feuda imperii maiora data, valida est, siue consensus praecedat ipsam concessionem, siue eam subsequatur. Capitulatio enim requirit tantum in genere consensum, cum itaque tam antecedens, quam subsequens consensus, seu ratihibitio, sit consensus, praetereaue regula interpretandi notissima sit: verba generaliter posita, generaliter etiam esse accipienda, veritas propositionis demonstrandae in aprico iacet.

Non me fugit quidem defendere alios, praecise consensum antecedentem requiri, eosque ratihibitionem excludere, ideo, quoniam in textu, ex quo demonstratio desumta, expressis verbis dicitur: *Vorwissen und consens*, vocem *Vorwissen* vero denotare praescientiam. At primo nego & pernego vocabulum *Vorwissen* denotare praecise praescientiam, cum potius, si verba *Vorwissen* und *consens* non pro Synonymis habenda sint, at tamen non nisi eatenus differant, quatenus differunt, scire & consentire. Teste enim communi loquendi usu, non solemus semper tam accurate loqui, vt praecise per praefixum *Vor*, speciem scientiae (des Wissens) quae praescientia est, & stricte sub voce *Vorwissen* venit, intelligamus, sed potius, si haec est loquentis mens, dici solet, *vorhergehender consens*, seu *Einwilligung*. Secundo, si etiam vocabulum *Vorwissen* hic in strictissimo suo significato denotaret praescientiam, tamen non praecise ad validitatem expectatiuae requiritur, eorum, qui consentire debent, consensus praecedens, si modo ratihibitio subsequatur.

Si

Si enim eo, cuius praescientia requiritur, inscio expectatiua concessa est, is vero ex post consentit, sicque ratihabet eam, per hanc ratihabitionem virium purgatur & actus fit retro validus, dum per ratihabitionem, quae sequitur, fit simul tacita renunciatio iuris, quod praescire debuisset consentiens id, in quod consentit. Recte itaque MOSERVS l. c. §. 12. & MASCOVIVS in Diss. de expectatiuis in feudis imperii §. 31. ratihabitionem hic sufficere, existimant.

§. XXXV.

Conclusum dicitur *collegiale* (Collegialschluß) si formatum per vota membrorum collegii congregatorum. E contra vero *conclusum* dicitur *extracollegiale* (Extracollegialschluß) si formatum per vota membrorum collegii non congregatorum, sed *legialis*, ut *formis* votantium. Ut itaque *consensus collegialis* (Collegialbewilligung) sit, qui per *conclusum* collegiale declaratur: *consensus extracollegialis* (Extracollegialbewilligung) vero, qui per *conclusum* collegii extracollegiale declaratur. Negari tamen nequit, *conclusum* collegiale etiam idem esse ac *conclusum* collegii, id est, a collegio quodam formatum, siue collegialiter, siue extracollegialiter formatum sit; & per *consensus* collegialem etiam intelligi posse *conclusum* collegii per vnanimitiam formatum. Vnde in interpretatione, quoties hi termini occurrunt, ex contextu definiendum est, in quo sensu iis sit vsus verborum auctor. Ego vero in sequentibus cum his terminis priores coniungo notiones.

§. XXXVI.

Si adest eorum, qui iuxta §. 33. consentire debent, *consensus*, expectatiua ab Imperatore in feuda imperii maiora concessa valida est, siue *consensus* eorum sit *collegialis*, siue *extracollegialis*. Lex enim, nimirum Art. II. §. 10. Cap. Nov. quae requirit *consensus*, non distinguit inter *consensus* collegialem, & *consensus* extracollegialem, & *consensus* extracollegialis.

extracollegialem, sicque cum lege non distinguente, nec nostrum sit distinguere, si consensus adest, perinde est, siue sit collegialis, siue extracollegialis consensus.

Est quidem KLOCKIUS *de contributionibus c. 6. n. 128. seqq.* in ea haeresi, quod semper consensus collegii debeat esse collegialis, dum l. c. inquit: „probe notandum est, de iure actus „vniuersitatis vel collegiorum non aliter valere, quam si colle- „gialiter peragantur, nec sufficit, si postmodum separatim vel „particulariter consensus superueniat. Adeo vt non sufficiat „ratificatio, cum a principio nullum sit, nisi illa fiat collegiali- „ter.„ Quae thesis, si vera esset, licet lex non nisi generatim consensum requiratur, eum tamen collegialem esse debere, nec ego negare audeam. At, prout KLOCKIUS non probauit hanc thesin, ita nec probari potest, sed potius generatim dicendum est: si adest consensus collegii seu vniuersitatis, actus eorum valer, siue is sit collegialis, siue extracollegialis, nisi lex consensum collegialem pro forma requiratur. Ad sollempnitates & formalia enim pertinet, a collegio aliquid collegialiter fieri. Hinc etiam in aliis ipsius Capitulationis locis collegialis consensus expressis verbis requiritur, veluti *Art. 8. §. 2. Art. 11. §. 19.*

§. XXXVII.

*Quatenus
hic de casti-
bus extin-
ctae exspe-
ctatiuae
agendum.*

His ex doctrina de valida expectatiuae concessione delibatis, quaedam etiam ex doctrina de modis, quibus expectatiua extinguitur, delibare placet. Operae pretium enim esse iudico, inquiri: 1) *An facta feudi alienatione, illico extinguatur expectatiua?* 2) *An, si feudum aperitur simultanee inuestitis vel ex pacto successorio succedentibus, expectatiua pro extincta habenda sit?* 3) *An expectatiuarius in concursu cum aliis semel exclusus, semper exclusus sit?* 4) *An, si contingit quidem, feudum domino simpliciter apertum factum esse, aut non per eam aperturam causam efficientem, quae in expectatiuae concessione expressa est,*
ex-

exspectatiua adhuc subsistat? Sunt enim hae quaestiones in vtramque partem disputabiles, & dissentiunt etiam in iis decidendis DD. Cum vero ex vnico principio fluat responsio ad eas, praemisso hoc principio, responsio addenda.

§. XXXVIII.

Quoties contingit feudum exspectantia promissum in eum Principium statum venire, vt casum aperturae talem, in quo exspectatiuarius generale, ex succedere potest, existere impossibile sit, toties exspectatiua extinguitur. At licet alia quaedam mutatio contingat, quae tamen quaestionum eum effectum non producit, exspectatiua non extinguitur. Tum motarum enim in priori casu conditio nunquam existit, sicque totum negotium a conditione dependens resoluitur. Quod cum in posteriori casu non contingat, nec in eo exspectatiua extinguitur.

§. XXXIX.

Ex posteriore propositionis parte fluat:

I) *Si feudum alienatur, exspectatiuam non illico extinguitur.*

Tres priores quaestiones resoluntur.

Notum est DD. in eo inter se non conuenire, an, si feudum alienatur, exspectatiuario competat ius alienationi se opponendi & feudum reuocandi. Alii, & quidem plerique, simpliciter affirmant, feudum sine consensu exspectatiuarii posse alienari, & per consequens exspectatiuario nec alienationem impediendi, nec etiam feudum alienatum reuocandi ius tribuunt. Alii simpliciter negant hoc, veluti MOSERVS in *der Anleitung zum Reichs-Hofraths-Proceß* P. 3. cap. 2. §. 51. Alii vero tantum in eo casu affirmanti responsioni subscribunt, si exspectatiua inuestitura confirmata est, veluti HORN in *Access. ad Iurispr. Feud. a Hannaccio editis* C. 12. §. 17. BECK *de consensu feudali* §. 27. seqq.

BRVNNEMANNVS Cent. 3. Decis. 3.
D
FAVER

BAVER *de investitura feudali §. 51. seqq.* Conf. Ill. MOEL-
LERI *Vfus practicus distinctionum feudalium cap. 12. Dist. 10.*
n. 4. Licet vero sub eorum signis militem, qui sententiae
affirmativae simpliciter subscribat, ideo tamen expectatiam
illico pro extincta non habeo, quoniam feudum est alienatum,
cum nihilominus fieri possit, feudum adhuc domino simpliciter
apertum fieri, licet iam sit per alienationem in alios translatum.

- II) *Licet feudum simultanee investitis vel ex pacto successo-
rio succedentibus aperiatur, ique succedant, tamen ideo
expectatiam pro extincta non esse habendam.*
- III) *Expectatiarii, qui in concursu expectatiariorum plu-
rium excluditur, expectatiam ideo non extinguunt, licet
haec exclusio efficiat expectatiarium diutius expectare
debere.*

Quoad haec tria corrolaria, obiici quidem posset, in omni-
bus his casibus expectatiam pro extincta habendam esse, quo-
niam, licet in dictis casibus non impossibile sit, feudum ali-
quando domino simpliciter aperi, tamen apertura non fiat,
dum feudum adhuc penes primum acquirentem, aut eius
legitimos successores est. Ast respondeo, nec hoc requiri,
vt expectatiarius in feudum apertum succedere possit. Vid.
infra (§. 47.).

§. XL.

*Responsio ad
quaestionem
quartam.*

Ex priori propositionis §. 38. demonstratae parte vero se-
quitur, *expectatiam illico extinguunt, si feudum apertum factum
domino, per aliam aperturae causam efficientem, ac ea est, quam
expectatiua sub se comprehendit, nisi dominus aperturae sibi factae
renunciet (§. 27).*

MEM-

MEMBRVM III.

DE

TERTIO REQUISITO, AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM
APERTVM NECESSARIO.

§. XLI.

Tertium & vltimum requisitum, ad successionem expectatiuorum in feudum apertum, necessarium, iuxta superiora (§. 18.) in eo consistit, quod expectatiuarius, qui succedere vult, ab alio, cum quo concurrit, non excludatur. Licet vero primo intuitu videatur nec hoc argumentum specialem pertractationem mereri, cum doctrina de concursu expectatiuarius, & quid circa eum iustum sit, iam satis ab aliis excussa; vel ideo tamen quaedam de eo hic monenda sunt, quoniam in omnibus communi sententiae subscribere nequeo.

Connexio.

§. XLII.

Concursus expectatiuorum tum existere dicitur, si feudum ita apertum factum, vt adsint plures, qui ex diuersis expectatiuis in illud succedendi ius habent.

Expectatiuorum concursus quid sit?

Fieri potest plures adesse expectatiuarios, qui succedendi ius habent in feudum apertum, nec tamen expectatiuorum concursum existere, veluti si plures adsunt, quibus vna eademque expectatiua competit. Hinc patet, cur definitioni inserta sit illa determinatio: *ex diuersis expectatiuis.*

§. XLIII.

Si adest concursus expectatiuorum, secundum ius feudale naturale semper & in omni casu obtinet regula: qui prior temporis est, prior iuris est.

Regula generalis de pore expectati-

D 2

uariorum
concurſu.

pore potior iure. *Aſt ſecundum ius feudale poſtium haec regula duplicem admittit exceptionem, nimirum 1) ſi expectatiua tempore poſterior inueſtitura euentuali confirmata eſt; 2) ſi utraque expectatiua quidem nuda eſt, aſt poſterior expectatiuarius, poſtquam feudum iam apertum factum, cum eo inueſtitus eſt.* Secundum ius naturae enim in genere & ſimpliciter obtinet regula: qui prior tempore, potior iure, quidni itaque & hic obtineret?

Secundum ius poſitium vero in concurſu iurium, quorum vnum personale, alterum vero reale eſt, hoc vincit illud. At enimvero, cum concurſus expectatiuarius exiſtat demum, ſi feudum iam apertum factum ita, vt expectatiuarius ſucceſſio defertur (§. 42.), ſicque tum feudum domino ſimpliciter apertum fit (§. 23.), quo facto expectatiuarius, cuius expectatiua inueſtitura confirmata eſt, iam actu dominium vtile feudi, hincque ius reale, habet, quo etiam gaudere incipit expectatiuarius, qui nudus quidem eſt, aſt poſt iam apertum feudum primus inueſtituram impetravit. Quae cum ita ſint, non poſſunt non ſecundum ius poſitium dictae exceptiones locum habere. Plures vero exceptiones ex legibus poſitiuis probari nequeunt, hincque in reliquis caſibus obtinere id, quod iuris naturalis eſt, & per conſequens, in iis tempore priorem expectatiuarius excludere poſteriore, dubio caret.

Quoad ius naturae conſentiunt, qui ſecundum illud, quid hic iuſtum ſit, definiuerunt. *Conf. LANGEMACK l. c. §. 35. MASCOW de expectatiuis in feuda imperii §. 36.* Aſt quoad ius poſitium non omnes conſentiunt. Plerique diſtinguunt, an vnus poſſideat, an vero neuter poſſideat. In priori caſu poſſeſſori victoriam pollicentur, licet tantum in poſſeſſorio, non vero in petitorio. In poſteriori caſu quidem in regula ad temporis prioritatem reſpiciendum eſſe iubent, aſt tamen excipiunt non ſolum caſum primum a me exceptum, ſed & addunt aliam exceptionem, ſi nimirum vnus expectatiua generalis, alterius vero

vero specialis est. Tum enim specialem simpliciter vincere generale defendunt. Sed cum hic non loquar de victore in possessorio, nec priorem distinctionem curo, mihi que sufficit, solam possessionem ad victoriam in petitorio non sufficere, nec eos negare, qui possessionis prius apprehensæ rationem habent. Quod vero atinet exceptionem casus posterioris a me neglectam, non possum non, quin de ea §. sequentem addam, vt appareat, me non sine sufficiente ratione a communi sententia recedere.

§. XLIV.

In concursu exspectatiuariorum cum, cuius exspectatiua Casus generalis est, simpliciter præferendum esse ei, cuius exspectatiua generalis est, falsissimum est. Secundum ius naturæ enim simpliciter obtinet regula: qui prior tempore potior iure est. Hinc, si secundum ius posituum & in hoc casu exceptio locum haberet, leges positivæ adesse deberent, eam probantes. Tales itaque cum desint, dicta thesis falsissima est.

Mirari satis nequeo thesin, quam falsam esse defendo, cuius, quantum scio, auctor est HARTM. PISTOR. L. 2. Q. 29. tantum applausum meruisse, vt communis DD. schola eam pro vera habeat, & nec STRYKII seu potius WILDVOGELII auctoritatem, qui in Diss. de concursu exspectatiuæ generalis & specialis eius falsitatem perspicue satis demonstravit, eam hæcenus de sede sua iterum deicere potuisse. Ego vero in STRYKII castra transeo, conuictus argumentis, quibus I. C. vsus est, & contentus responsione ad leges, quæ obstare videntur, ibi obuia. Hoc vnicum tantum addo, eos, qui defendunt regulam: qui prior tempore potior iure, etiam in concursu exspectatiuæ specialis cum generali exceptionem admittere, non minus exceptionem admittere debere in eo casu, quo exspectatiua determinata & indeterminata concurrunt, ita vt determinata semper indeterminatæ sit præferenda, licet hanc exceptionem silentio prætermittere soleant.

§. XLV.

Connexio.

Abolutis tribus requisitis ad successionem, expectatiuariorum in feudum apertum necessariis (§. 18.), statim ad alia progredi possem, nisi non inutile fore iudicem, quaedam de nonnullis requisitis, quae necessaria esse videntur, licet talia non sint, addi.

§. XLVI.

Duo falsa

Si adsunt requisita in tribus antecedentibus membris euoluta, expectatiuarius ad successionem est admittendus, licet, si etiam expectatiua inuestitura confirmata est, eius renouatio omissa sit. Cum haec thesis ab Ill. GEORGIO LVDOVICO BOEHMERO in commentatione iuris feudalis de inuestiturae simultaneae eventualis non desiderata renouatione, eiusque impuni omissione satis euicta, & in libro singulari de indole & natura expectatiuae & inuestiturae feudalis & de huius renouatione vberius discussa, sicque iam omnia exhausta sint, ad has doctas commentationes me remittendo, demonstrationem addere, superuacaneum esse iudico.

§. XLVII.

*requisita re-
iciuntur.*

Si adsunt requisita in tribus antecedentibus membris euoluta, expectatiuarius in feudum apertum succedit, licet apertura non contingat, dum feudum adhuc apud primum acquirentem eiusue successores feudales est, sed potius apertum fiat feudum, postquam iam ad alios peruenit, veluti ad simultaneae inuestitos est deuolutum, vel per alienationem in extraneum est translatum. Licet enim expectatiuae concessio sit strictae interpretationis, tamen dici & defendi nequit, eam esse restrictiue intelligendam. At enimvero restrictiua potius, quam stricta interpretatio esset, si ita intelligenda, quod aperturae casus existere debeat, dum feudum adhuc est penes, primum acquirentem eiusue successores feudales, nec amplius vi eius succedi possit, si apertura contingit, dum

dum feudum iam per alienationem aliove modo ad alios peruenit. Quae cum ita sint, inde sequitur quod erat demonstrandum.

Licet tot essent de expectatiua feudali sat doctae commentationes, haecenus tamen nullibi hanc quaestionem, quam hic decisam habes, motam & resolutam inuenire licuit. Exinde tamen, quod plerumque DD. feudo alienato expectatiuam pro extincta habeant, & non nisi actionem ad interesse expectatiuario concedant, patet eos, ad minimum quoad alienationem, non admittere quod ego defendo, nimirum non requiri feudum ante alienationem apertum fieri, sed potius, si feudum expectantia promissum alienatur, & post factam alienationem aperitur, modo adsint tria requisita, ad successionem expectatiuarii necessaria, expectatiuarium tamen ad successionem esse admittendum. Sed nec deesse, qui & quoad alienationem mecum sentiunt, patet ex praecudicio in LEYSERI Diss. de iniquitate & recto usu expectatiuarum §. 50. obuius. Caeterum ideo non nego, dari casus, in quibus necesse est feudum aperiri ante alienationem, & in genere, dum adhuc penes primum acquirentem eiusue successores feudales est, veluti, si aperturae casus ita determinatus, quod existere debeat, dum feudum adhuc penes hos est (§. 29.). At cum in hoc casu expectatiuarium ideo non succedat, quoniam unum requisitorum ad successionem necessariorum deficit, salua mea thesi hoc admittere possum.

C A P. III.

D E

IIS, QUI VI EXSPECTATIVAE SVCCEDVNT,
ET QVO ORDINE SVCCEDANT.

§. XLVIII.

Si vi expectatiuae in feudum succeditur, ad successionem Principium veniunt is vel illi, qui tempore eo, quo casus successionis existit, generale de
ex.

tis qui succedunt & successione ordine. expectatiam habent, nulla gradus aut lineae proximitate, respectu ultimo defuncti vasalli, attenda. Cum enim, si vi expectatiuae succeditur, fundamentum totius successione sit ipsa expectatiua, non vero agnatio, quod eo tantum respiciendum sit, quis expectatiam habeat, eo tempore, quo successione casus existit, non vero ad lineae & gradus proximitatem, respectu ultimo defuncti vasalli, dubio caret.

Hic itaque idem obrinet, quod in successione simultanee inuestitorum in feudum obuenerit, cum constet, quod, si ex iure simultanee inuestiturae in feudum succeditur, nec gradus, nec lineae proximitatis ratio habeatur. WERNER *Obs. Pract.* P. 4. *obs.* 144. MAYER S. I. F. Cap. 5. §. 14. n. 3. CARPZ. *Disp. Feud. VI. th.* 49. IDEM P. 3. C. 29. D. 8. BERLICH P. 2. *Conclus.* 53. n. 60. Nolim vero confundas cum hac successione, de qua hic loquor, successione in ipsam expectatiam feudalem, de qua extat. DN. PRAESIDIS *Diff. de successione in expectatiam feudalem.* In ea enim omnino ad gradus & lineae proximitatem, respectu ultimo defuncti expectatiuarii, est respiciendum.

§. XLIX.

Applicatio eius

Si, existente casu successione in feudum expectantia promissum, vnus adest, cui soli expectatiua competit, is solus succedit in feudum apertum: Si vero plures adsunt, penes quos est expectatiua, hi omnes succedunt, & diuidunt inter se feudum, in qua diuisione tanta feudi pars cuiuslibet est assignanda, quando est sua rata expectatiuae. Cum enim in successione expectatiuariorum in feudum apertum expectantia promissum, vnicum successione fundamentum sit expectatiua, & qui expectatiam habent tempore aperturae succedant (§. 48.), quod etiam eatenus succedere debeant, quatenus expectatiua penes eos est, sicque vera sit propositio demonstranda, dubio carer.

§. L.

§. L.

Hinc fluit :

ad casus

- I) *Si tempore aperturæ feudi primus acquirens expectatiuæ adhuc viuit, isque vnus est, cum totum feudum acquirere, vel, si plures adsunt primi acquirentes expectatiuæ, eos inter se feudum aequaliter diuidere :*
- II) *Si primus acquirens expectatiuæ iam mortuus est, isque reliquit successores in expectatiuam, ii, in quos per successionem in expectatiuam ea translata est, succedunt, & quidem pro rata expectatiuæ iis competentis.*

§. LI.

Si Titius, qui expectatiuam acquisiuit, moritur, relictis specialibus tribus filiis, Meuius, Caio, Sempronio, qui in expectatiuam successerunt, tumque contingit, his tribus filiis adhuc viuentibus, feudum ita aperiri, vt expectatiuarii ad successionem sint admittendi, Meuius, Caius, & Sempronius aequis partibus succedunt. Si vero tempore aperturæ Meuius iam est mortuus, relictis tribus filiis, Tullio, Antonio, Scio, Caius adhuc viuit, Sempronius autem itidem naturæ debitum iam reddidit, superstitè vnico eius filio Lepido, tum, vt expectatiuæ, tres Meuii filii, Tullius, Antonius, Scius, cum Caio adhuc viuentè patruo suo & pramortuè patrui Sempronii vnico filio Lepido, ad successionem in feudum apertum sunt admittendi, feudumque ipsum in tres partes est diuidendum, quarum tres Meuii filii vnam, Caius vnam, & vnicus Sempronii filius Lepidus vnam accipit. Cum enim per principia de successione in expectatiuam feudalem a Dn. PRAESIDE in Diff. cit. §. 28. stabilita, in primo casuum in ipsa propositione defensorum expectatiua sit penes tres Meuii primi acquirentis filios, aequis partibus, in secundo vero per Caium adhuc viuentem, Me-

E

uii

iii tres filii & Sempronii vnicus filius a successione in expectatiuam non excluduntur, sed tamen non nisi pro tertia parte, quae parentum erat, expectatiua penes eos sit, casus, quos propositio demonstranda fittit, ita decidendos esse, prout sunt decisi, vi principii in §. 48. demonstrati, patet.

§. LII.

Quorsum in casuum huius generis decisione vnice respiciendum. Si casus, qui concernit successione[m] expectatiuariorum, decidendus est, omnia eo redeunt, vt determinetur, penes quem, & pro quanta parte penes eum sit tempore aperturae expectatiua. De eo enim si constat, vi (§. 49.) per se patet, quis, & quatenus quilibet eorum, succedat.

Ex hac breui, & vt spero, perspicua theoria de iis expectatiuariis, qui in feudum apertum succedunt, & ordine successio[n]is hic obseruando, per se patet, eos, qui defendunt, successione[m] expectatiuariorum in feudum apertum fieri, si adsunt plures primi acquirentis expectatiuae nepotes, in stirpes & non in capita, a veritate non aberrare. Vid. STRVV. *Syntaxma Iur. Feud. cap. 7. Aph. 8. num. 3.* BERLICH *Concl. pract. P. 2. C. 54. n. 69. seqq.* Hoc vero quin moneam, non possum non, non satis concinne quaeri: An plures nepotes primi expectatiuarii in feudum apertum in capita, an vero in stirpes succedant? cum potius ita quaerendum sit: An in successione in expectatiuam feudalem tum, si adsunt plures primi acquirentis nepotes, successio in stirpes, an vero in capita fiat? Omnia enim hic dependent a successione in expectatiuam ipsam. Caeterum theoria in hoc capite enucleata, facile extendi posset ad magis specialia descendendo & plures casus singulares principiendo, id quod tamen non opus esse iudico, cum vi principiorum hic stabilitorum singuli casus facile decidi possint. Pertinet huc casus ille, quem fittit & ad quem vnice directa est THEOD. BERGERI *Diss. de successione in feudum apertum expectantia promissum*, qui concernit expectatiuam restrictam ad vitam primi acquirentis eiusque filiorum.

CAPVT IV.

DE

IPSA SVCCESIONE EXSPECTATIVARIORVM
IN FEVDVM APERTVM.

§. LIII.

*I*psa successio expectatiuorum in feudum apertum ab-
soluitur acquisitione *domini utilis & possessionis* feudi. *Thema hu-*
Qua ratio *ius capitis*
ne itaque vtrumque fiat, hic paucis explicandum erit. *determina-*
tur.

§. LIV.

*D*ominium utile feudi expectantia promissi, expectatiua-
rius, qui iam euentualiter inuestitus est, eo momento, quo feudum fiat acqui-
sita apertum fit, ut successio in illud vi expectatiuae locum habeat, *Quomodo*
ipso iure acquirit. *z*io 1) do-
minii utili-
ter inuestitus est, illud demum per inuestituram, a domino facien-
dam, acquirere debet. *feudi aper-*
ti;
Expectatiuarius enim, qui iam euentuali-
ter inuestitus est, iam habuit ante aperturam feudi dominium vti-
le conditionale. Cum itaque eo momento, quo apertura dicto
modo contingit, conditio, sub qua iam habet dominium utile, ex-
istat, quin eo momento dominium utile sine vilo nouo facto inter-
ueniente, sicque ipso iure, acquirat, dubio caret.

At quod hoc secus se habeat, quoad expectatiuarium nu-
dum, inde statim per se patet, quod ei non competat ante apertu-
ram dominium utile conditionale, hincque tum transeat dominium
utile feudo aperto facto ad dominum, a quo mediante inuestitura
demum in expectatiuarium transferendum.

E 2

§. LV.

§. LV.

2) possessio-
nis feudi
aperti.

Si expectatiarius in feudum apertum succedens iam inuestitus est, siue per inuestituram, per quam expectatiua fuit confirmata, siue per inuestituram, quam, postquam feudum apertum factum est, impetrauit, aut feudum ipsum nondum possidet, quando feudi possessio vacua est, possessionem eius priuata auctoritate apprehendere potest, quod secus, si non est vacua. Si vero nondum inuestitus est, siue feudi possessio sit vacua, siue non, possessionem priuata auctoritate apprehendere non licet ei, nisi haec facultas ei expresse concessa sit, vel videat, se de iure suo periclitari, nisi possessionem apprehendat, tum enim, si possessio vacua est, eam priuata auctoritate apprehendere potest. Expectatiarius enim, qui iam inuestitus est, tum, quando in feudum succedit, iam gaudet iure possidendi, quo adhuc destitutus est, qui nondum est inuestitus, id quod ex domini vtilis & inuestiturae definitione statim patet. At enim, cui ius possidendi iam competit, ei licet semper possessionem apprehendere, si vacua est, neuiquam vero, si non est vacua, cum e contra, qui iure possidendi destitutus, nunquam possessionem apprehendere possit, nisi in casu, quo, si vacua est possessio, facultas haec ab eo, a quo possessio petenda, expresse concessa est, vel videat, se de iure suo periclitari, nisi possessionem apprehendat, cum in hoc ultimo casu necessitatis fauor excuset apprehendentem.

Sunt, qui simpliciter cuiilibet expectatiuario, sit modo possessio vacua, concedunt facultatem propria auctoritate feudi vacui possessionem apprehendendi, veluti WERNHER T. 3. P. 4. Obs. 40. TITIVS Teutsches Lehnrecht Cap. 13. §. 19. aliique. Plerique tamen distinguunt ita, prout ego distinguo, & sic bene distinguentes, bene docent. Quod in specie atinet exceptionem secundam in casu, quo expectatiarius nondum inuestitus est, a me admissam, quod nimium & tum apprehensio ab eo fieri possit, si adest periculum iuris amittendi, eius auctor est

HIL-

HILLIGER in Diff. de vasallo propria auctoritate contra dominum feudi sibi ius dicente §. 14. eamque pro satis fundata habeo. Et vi huius exceptionis recte defenditur, statibus imperii semper licere, feudi possessionem, si vacua est, priuata auctoritate apprehendere. Conf. MASCOV de expectatiuis in feuda imperii §. 42. MOSER l. c. Cap. 2. §. 52.

§. LVI.

Licet expectatiuarius nudus, in casu quodam secundum *An expectatiuarius nudus, licet apprehenderit, tamen post factam apprehensionem adire debet dominum, & ab eo inuestituram petere, quae inuestitura accedere iam possit, ut ipsa successio absoluat, nec repetita, sed prima inuestitura est.* Per apprehensionem possessionis enim non simul acquiri dominium vtile, per se patet. At enimvero cum per hypothesein expectatiuarius nudus supponatur, isque non iam habeat dominium vtile, id adhuc acquirendum est, quod in casu successio- nis non aliter, quam per inuestituram, fieri potest. Unde simul etiam liquet, hanc inuestituram esse primam, & talem, quae, cum successio ipsa nondum absoluta, nisi & dominium vtile iam acqui- situm (§. 53.), ad absoluendam successionem requiritur.

Duplici obseruatione haec propositio illustranda. Primo enim ex §. 54. facile patet, cur restricta sit ad expectatiuarium nudum. Si enim inuestitura confirmata est expectatiua, ipso iure expectatiuarius fit dominus vilis (§. 54.), sique talis inuestitura, de qua hic loquor, quae ad successionem absoluendam requiritur, ut accedat, nec necesse, nec possibile est. Interim tamen expectatiuarius, cuius expectatiua inuestitura confirma- ta, renouationem inuestiturae petere debet, de qua demum Cap. seq. §. 60. agendum. Secundo videtur ob textum II. Feud. 33. pr. tum, si apprehensio possessionis, ob facultatem a domino concessam, facta, iam eo ipso inuestitura euentuali fa- ctas esse, & sic non vniuersaliter vera esse propositio demon-

strata. Dicitur enim in textu excitato, si dominus in praesentia parium curiae dixisset: *vade in possessionem*, id pro investitura haberi; unde fluere videtur, concessa feudi apprehensione a domino, eventualiter iam investitum esse expectatuarium cum feudo, cuius possessio est apprehensa. Ast, cum concessa in litteris expectativae facultas feudi aperti possessionem apprehendendi non inuoluat talem actum, de quo loquitur hic textus, nec ideo pro iam investito habendus est expectatuarium. Recte igitur observavit Ill. PVFFENDORFFIUS in *obs. iur. vniu. P. I. obs. 5.* tum, si per litteras expectativae facultas concessa feudi proxime vacaturi cuiuscunque pro lubito possessionem apprehendendi, salva tamen expectatiuati electione, investituram eventualem & traditionem eius feudi factam non esse, quod expectatuarium postea elegit. Idem vero dicendum esse puto, si expectatiua non quidem generalis est, de qua tantum loquitur PVFFENDORFFIUS, sed & si specialis est.

§. LVII.

Quid iustum sit, si adest, qui negat successio-
nem?

Si, existente casu successiois expectatiuarii in feudum apertum, adest contradictor feudum possidens, is aut dominus feudi est, aut tertius. In priori casu, si expectatiuarii expectatiua investitura confirmata est, is, remediis lenioribus frustra tentatis, tam remediis adipiscendae possessionis, quam etiam rei vindicatione uti potest, cum e contra, si expectatiuarii expectatiua nuda est, non nisi personalis actio contra dominum ei competat. In posteriori casu, si expectatiuarii expectatiua investitura confirmata est, itidem contra tertium tam remediis adipiscendae possessionis, quam rei vindicatione uti potest, quod secus, si nudus expectatuarium est, is enim dominum adire debet, qui tamen cedendo actiones liberatur, nec tenetur tertium expellere, & suis sumptibus litem agere. Hac cessione vero facta nudus expectatuarium, tam remediis adipiscendae possessionis, quam rei vindicatione uti potest. Satis nota sunt, nec hic demum demonstranda, sequentia principia iuris:

1) qui

1) qui dominium vtile iam actu habet, eum posse etiam rei vindicatione vti, & qui iure possidendi instructus, ei competere remedia adipiscendae possessionis, idque in casu opposito secus se habere: 2) Expectatiuarium nudum, licet feudum iam apertum factum sit, tamen dominio vtili & iure possidendi nondum gaudere, quod vtrumque ius tamen expectatiuarius iam euentualiter inuestitus eo momento, quo feudum aperitur, acquirit: 3) Promissum cadere in debitum, aut tamen solam promissionem, non nisi actionem personalem producere: 4) Qui sentit commodum, penes eum etiam esse debere incommodum: 5) Si feudum domino simpliciter apertum factum, contra quemlibet, praeter expectatiuarium, ei rei vindicationem & remedia adipiscendae possessionis competere. Ex his principiis vero, quae quilibet me non praecunte applicare potest, fluunt per se omnia propositionis demonstrandae membra.

Qui singula momenta hic obuenientia partim vterius euoluta, partim auctoritatibus DD. munita legere vult, euoluat, quoad facultatem in dictis casibus remediis possessoriis & rei vindicatione vtiendi, HILLIGERVM l. c. §. 14 seqq. TITIVM l. c. §. 20. quoad ipsa remedia adipiscendae possessionis, quibus vti licet expectatiuario, HORNIVM in Iurispr. Feud. Cap. 12. §. 14. STRVVIVM in Synt. Iur. Feud. Cap. 8. Th. 10. n. 5. quoad ius domini, quod cedendo actiones liberetur, HARTMANN PISTOR. P. 2. Quaest. 25. n. 25. STRVY. l. c. C. 7. Th. 7. n. 4.

§. LVIII.

Si feudum ita apertum factum, vt expectatiuario successio deferatur, is vero in persequendo iure suo negligens sit, se tempus ex-cundum ius feudale longobardicum, intra triginta annos adhuc spectatiua-petere potest feudum: nisi dominus eum admoneat, & tunc ter rursus ius frustra admonitus non compareat, quo casu ius suum facta trinitate per-se- ad. qui debeat.

admonitione amittit. Prima pars propositionis regulam sistens inde probatur, quod praescriptio feudalis requirat tempus triginta annorum, quodque idem tempus etiam requirat praescriptio actionis personalis, in subsidium adhibito principio §. 57. demonstrato. Altera vero, exceptionem continens, euincitur per ipsa legis verba, dum Feudista II. Feud. 24. §. 1. est & alia, ait, *ingratitude notanda, si dominus investituram pollicendo vasalli fidelitatem petierit: & illo non praestante, dominus tribus vicibus, conuenient tempore interposito, forte septem dierum spatio, ad curiam suam super hoc reclamauerit: & vasallus tribus vicibus citatus a suis paribus iurare noluerit.*

Putat quidem CASPAR BITSCHIVS in *Comment. ad consuet. feud. Lib. 2. Tit. 24. §. 1.* excitatum textum iuris feudalis non loqui de realiter inuestito, nec de mere verbaliter inuestito, sed potius de abusue inuestito, vt itaque videatur eum ad quemlibet expectatiuarium applicari non posse. At 1) BITSCHII argumenta euincunt quidem, eum non loqui de realiter inuestito, quod vero praecise de abusue inuestito tantum intelligendus sit, excluso mere verbaliter inuestito, id quidem non satis probauit BITSCHIVS. 2) Si etiam, secundum verba ipsa, rextus tantum de abusue inuestito intelligendus esset, tamen ex rationis indentitate, ad quemlibet non realiter inuestitum extendi deberet. Caeterum notandum, secundum ius feudale germanicum antiquum intra annum & diem expectatiuarium, feudo aperto facto, ius suum vrgere debuisset, sub periculo illud amittendi, nisi probare potuerit aperturae factae ignorantiam. *Ius feudale Saxonicum Cap. VII. §. ult.* „Ob der Mann ver-,schmehet das Lehn, das dem Herrn ledig wird, und ihm das nicht zuziehet in Jahr und Tag, von dem ist der Herr ledig: der Mann thue denn seine Unschuld dar.“ Cum quo confert *Ius feudale Alemannicum Cap. 15.* Conf. III. BOEHMERI *Commentatio de simultanea investiturae euentualis non desiderata renouatione C. 3. §. 80.*

C A P. V.
D E
EFFECTV ABSOLVTAE PER SVCCESIONEM
EXSPECTATIVARIORVM IN FEVDVM APERTVM
ACQVIVISIONIS FEVDI.

§. LIX.

Postquam exspectatiuarius per successionem vi exspectati- *Thema hu-*
uae feudum acquisiuit, varios absoluta acquisitio feudi per successio- *ius capituli*
nem ex exspectatiua producit effectus, quorum potiores hic alle- *determina-*
gandi & deducendi sunt. Exserunt vero se potiores hi effectus *tur.*
ratione 1) *renouationis inuestiturae*: 2) *variarum praestationum*
pecuniararum exspectatiuario, qui feudum acquisiuit, *incumben-*
tium; 3) *fructuum feudaliu* & *in genere separationis feudi ab*
alodio; 4) *obligationis ex factis antecessorum*, de quibus singu-
lis sigillatim agendum.

§. LX.

Si exspectatiuarius per successionem feudum exspectatiua Effectus ab-
promissum acquisiuit, in casu, quo exspectatiua inuestitura fuit solutae per
confirmata, intra annum & diem, a tempore, quo possessionem est successionem
nactus, inuestiturae renouationem petere debet. Tum enim facta *ex exspecta-*
est mutatio in manu seruiente, ita ut nouus vasallus iam antea sit *tua acquisi-*
inuestitus. In hoc casu vero quemlibet nouum vasallum, a tem- *tionis feudi*
pore, quo possessionem feudi nactus est, intra annum & diem re *1) ratione*
nouationem inuestiturae petere debere, noto notius est. *renouati-*
nis inuesti-
turae:

Alia quaestio est: intra quod tempus feudo aperto facto ex-
spectatiuarius ius suum persequi debeat? Quod sit, si nudus ex-
spectatiuarius qui feudi possessionem apprehendere nequit, in-
uestituram & possessionem a domino petit, vel vestitus exspe-
ctatiuarius feudi possessionem apprehendit, aut si hoc non licet,
remediis possessoris possessionem persequitur, de qua quaestio-

ne iam supra (§. 58.) actum. Hic suppono expectatiuarium, cuius expectatiua inuestitura confirmata fuit, & qui iam est in feudi aperti possessione. De eo enim tantum moueri potest quaestio: an & intra quod tempus ad perendam inuestiturae renouationem sit obligatus.

§. LXI.

2) ratione
praestatio-
num pecu-
nariarum:

Effectus absolutae acquisitionis feudi per successionem expectatiuarii in feudum apertum, quoad praestaciones pecuniarias, veluti laudemium, maius & minus, taxam feudalem &c. in eo consistit, quod expectatiuarius ad eas praestaciones pecuniarias sit obligatus, quae ex curiae consuetudine extraneus feudum acquirens soluere tenetur; sicque in specie expectatiuarius succedens in feudum imperii, praeter alias satis notas & pro casuum diuersitate diuersas praestaciones pecuniarias, certam pecuniae summam, vnam, sub nomine laudemii, iudicio imperiali aulico, alteram, sub nomine pecuniae successoriae (der Anfallsgelder), cancellariae imperii soluere debet. Est enim expectatiuarius extraneus, & quod in specie attinet feuda imperii, per Capit. Nou. Art. 17. §. 19. a solutione der laudemien und Anfallsgelder tantum successores feudales simultanea inuestitura gaudentes liberantur, ad quos expectatiuarii referri nequeunt.

Sunt quidem verba in capitulatione l. c. obuia: *von denen Leben, damit sie albereit coinuestiret gewesen*, propter verbum: *coinuestiret*, dubiae interpretationis; plerique tamen sub coinuestitis, simultanee inuestiros intelligendos esse, defendunt. MOSER *Einleitung in den Reichs-Hoffraths-Proceß* P. 3. Cap. 4. §. 106. Sed haec iam nihil ad me. Sit enim horum verborum secundum III. ESTOR. in *Diss. de onere laudemii deposito*. Sect. 3. §. 28. vera mens haec: ut in posterum omnes illi agnati successores, qui sunt a latere defuncti vasalli positi, quosque in ordinum regni numero videmus, exempti sint onere laudemii, nihilominus tamen expectatiuarii sub exemptis comprehendendi nequeunt, quibus proinde recte Illustr. SCHMAVSSIVS in *comp. iur. publ. L. 2. C. 5. §. 8. edit. nou.* hoc onus imponit, quam

quamvis male dicat l. c. in einem laudemio oder Anfallsgeld, cum laudemium & pecunia fucefforia (Anfallsgeld) a se inuicem differant & vtraque pecunia soluenda sit, sicque potius, in einem laudemio und Anfallsgeld, dicendum fuisset. In quo vero differant hae diuersae pecuniae species, ex ipsa propositione patet, & pluribus ostendit, Ill. ESTOR l. c. Sect. 5.

§. LXII.

Effectus acquisiti per successionem ex expectatiua feudi ratio: 3) ratione fructuum feudaliū, & in genere separationis feudi ab allodio fructuum iidem sunt, cum iis, qui locum habent, si feudum redit ad dominiū feudaliū, seu quod idem est, quod iustum est ratione fructuum feudaliū, & in genere separationis feudi ab allodio, si feudum redit ad dominum, idem etiam iustum est, si expectatiuarius per successionem vi expectatiuae feudum acquisiuit. Cum enim, si expectatiuarius succedit, feudum domino simpliciter apertum factum est (§. 23), ad dominum rediisset feudum, nisi adfuisset expectatiuarius, & per consequens expectatiuarius causam a domino habet & in locum eius surrogatur. At enimvero surrogatum tandem sapit naturam surrogati, quamdiu ratio diuersitatis probari nequit, quae, cum ratione fructuum feudaliū & in genere separationis feudi ab allodio, probari nequeat, vera est propositio demonstranda.

§. LXIII.

Effectus factae per successionem vi expectatiuae acquisitio: 4) obligationis feudi, ratione obligationis ex factis antecessorum, qualia sunt, num ex factis subinféudatio, oppignoratio, alienatio pertinentiarum feudaliū, seruitutum constitutio, & si feudum est territorium, expectatiuae concessio, reinféudatio feudorum apertorum, appropriatio feudorum, mutatio feudi, veluti masculini feudi in femininum, non franci in francum, non hereditarii in hereditarium &c. consensus in actus vasallorum, quos sine domini directi consensu valide peragere nequeunt, hic est, quod in expectatiuarium, nunc vasallum

possessorem, transeant obligationes ex factis antecessorum quatenus, quatenus transeunt in ipsum dominum, si, apertura facta, feudum rediisset ad dominum: nisi forsan expectatiua ita concessa, vt vassallorum possessorum facultas de feudo disponendi in fauorem expectatiuarii limitata, veluti ne liceat posthac feudum oppignorare, aut quoque modo onerare: quo casu, licet obligatio ex facto antecessoris talis sit, quae transisset in dominum, feudo ad eum reuerso, ea tamen non transit in expectatiuarium, nunc vassallum possessorem, quatenus limites postpositi sunt transgressi vassalli possessores. Haec propositio quoad partem primam eodem modo demonstratur, quo propositio, quam §. praecedens sistit, demonstrata est. Quoad secundam partem vero, quae limitationem continet, veritas eius per se tam clara est, vt non opus sit, eam per demonstrationem euinci.

Sic e. g. cum dominus, qui in oppignorationem consensit, obligatus sit, feudo ad ipsum deuoluto, debitum cum vsuris soluere, ad huiusmodi debitum soluendum tenetur quoque is, qui vi expectatiuae feudum capit. STR V V. *Synt. iur. feud. cap. 12. thes. 21. n. 2.* Hoc vnicum exemplum sufficiat illustrationis gratia, cum doctrina de obligatione domini feudi, feudo aperto ad eum deuoluto, ex pacto vassallorum, hic supponenda, ne immisceam, quae ad thema meum non pertinent. Quod attinet limitationem adiectam, ita expectatiuam concedi posse, vt vassallorum possessorum facultas de feudo disponendi limite- tur, dubio quidem caret, ast, an dominus, qui, vt constat, in regula absque consensu vassalli expectatiuam concedere potest in feudum, & in hoc casu absque eius consensu hoc facere possit? alia quaestio est, quae hic non decidenda. Cum vero limites vassallis possessoribus ratione facultatis de feudo posthac disponendi in fauorem expectatiuarii postiti, variis, immo infinitis modis determinari possint, non nisi generaliter definiti potuit, quid sub hac hypothesis ratione obligationis expectatiuarii, nunc vassalli possessoris, ex facto antecessoris iustum sit, quod nimi-
rum

rum eatenus non transeat tum obligatio, quatenus vasalli possessores limites positos sunt transgressi, id quod, in quolibet casu dato, ex ipsis verbis limitationem continentibus aestimandum, & tum demum responderi potest ad quaestiones huc pertinentes, veluti: quatenus obligatio ex reinfodatione, expectatiuae concessionem &c. transeat sub hac hypothese in expectatiuarium, nunc vasallum possessorem. Facem hic praefert Ill. quondam Ducatus Magdeburgici Consiliarius *Ioan. Christoph. HEROLD in obseru. consultatio. decisuris forensibus obs. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8.* in quibus varii casus obligationum expectatiuarii, nunc vasalli possessoris, ex facto antecessoris, cuius facultas de feudo post factam expectatiuae concessionem disponendi in fauorem expectatiuarii restricta, enucleati & decisi, decisionesque praeiudiciis corroboratae sunt.

§. LXIV.

Plura non addo, & quidem, ne quid dissimulem, non tam ob temporis penuriam, quam potius ob meam ignorantiam & virium mearum imbecillitatem. Dixi, quae scio de hoc themate, & digna mihi visa sunt, vt ingrediantur hoc specimen, cui finem impono cum voto, vt expectatiuarii feudales, quorum spes iam impleta, adhuc diu fruantur feudis per expectatiuam acquisitis, reliquorum vero spes, si ita absque voto captandae mortis optare licet, mox impleatur.

PRAE:

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DOMINO RESPONDENTI

S. P. D.

P R A E S E S.

Doles in dissertationis TVAE §. XXXII. quod TIBI non ad manus sit IO. GODOF. FEIGLERI *Diff. de limitata Imperatoris potestate in concedendis expectatiuis in feuda imperii maiora*, quae Argentorati 1750. prodiit. Ast cur? Ideo, si recte conicio, quoniam ex rubro huius scripti duxisti argumentum, in eo iam penitus excussa esse omnia, quae concernunt Imperatoris potestatem in concedendis expectatiuis in feuda imperii maiora, ut sic potuiffes, si id inspiciendi copia facta esset, aut lectorem ad illud tantum remittere, aut, hoc subsidio non destitutus, quae ex hac doctrina delibare placuit, nouis luminibus illustrare. Iusta sane doloris causa! Ast desine lugere AESTVMATISSIME BRVCKNERE! Incidit, dum hoc scribo, in manus meas haec FEIGLERIANA commentatio, haud ita pridem recusa, eaque perfecta video TE fefellisse spem de ea conceptam; cum plus in rubro sit, quam in nigro. Quae TV §. XXXIII. seqq. dissertationis TVAE de requisitis hodie ad validam concessionem respectiuae in feuda imperii maiora necessariis protulisti, FEIGLERVS ne tetigit quidem, sicque TIBI relictum erat egregium spicilegium. Quae cum ita sint, non potui non haec bona noua TIBI annunciare, & cum, quod TIBI bene cupiam, scias; quoad diligentiam & eruditionem adsint rerum testimonia; morum elegantia & suauitas propter notorietatem me praecone non indigeat; generis nobilitatem nomen TVVM prodat, plura non addo. Dab. Halae Magdeburgicae, die XII. Octobr. 1750. CC.LII.

ULB Halle

3

001 015 494

Sb.

1752 136 472.

DISSERTATIO IURIDICA
DE
SVCCESIONE
EXPECTATIVARIORVM
IN
FEVDVM APERTVM

QVAM
PRAESIDE
VIRO CONSULTISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
D. DANIELE NETTELBLADT,
SACR. REG. MAIEST. BOR. A CONSILIIS AVLICIS
ET PROFESSORE IURIS ORDINARIO
DIE XXI. OCTOBRIS MDCCLII.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTET
AVCTOR ET RESPONDENS
HENR. IAC. CHRIST. BRÜCKNER
ERFORDIENSIS.

13.

HALAE,

TYPIS HENDELIANIS.

(6)

